

WIELKIE
PYTANIA

GRZEGORZ
SZYMANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania filozofii zakres rozszerzony dla szkoły ponadpodstawowej (LO, Technikum)

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – prof. Radosław Cezary Gwizdon
dr Jan Łukasiuk
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Co jest oczywiste?

Klasa / czas trwania lekcji:

czas 3x45 min

Cele:

Po lekcji uczeń:

- a) wyjaśnia, na czym polega metoda fenomenologiczna oraz dokonuje opisu fenomenologicznego wybranych fenomenów;
- b) charakteryzuje główne idee fenomenologii świadomości Edmunda Husserla lub fenomenologii wartości Maxa Schelera (do wyboru).

Metody/Techniki/Formy pracy

Wyraźny podział na dwie części: wykładową (1 godzina) i ćwiczeniową – 2 godziny. Wykład ilustrowany (prezentacja), metoda stacji. Sugerowane zastosowanie oceniania kształtującego (OK) przy pracy z metodą stacji. Przy stacjach przygotowane odrębne zadania dla uczniów z SPE, według ich potrzeb.

Środki dydaktyczne:

- prezentacja z opisem metody fenomenologicznej
- karteczki dla uczniów (zielone, żółte, czerwone) – do pracy z OK, tym razem z możliwością przyklejenia/przyczepienia w widocznym miejscu (może być to np. zawieszka – identyfikator).
- materiał na stacjach – fragmenty Husserla, opisy fenomenologii wartości Schelera,
- encyklopedia (lub lepiej – (Kuziak i in.), włączony do Internetu laptop (4 szt.)
- papier A1, 4 kolory pisaków.

Opis przebiegu lekcji:

- a) Zapisujemy na tablicy NaCoBeZU: Czym jest fenomenologia świadomości i czym różni się od fenomenologii wartości.
- b) Zmiana konfiguracji sali lekcyjnej na dostosowaną do metody stacji – cztery stanowiska, powinny mieć podłączone do sieci komputery (laptopy), przygotowane książki – na każdym stanowisku inne (Husserl, Scheler, Kuziak itp.). Na stanowiskach leżą też arkusze papieru A1.
- c) Wykład ilustrowany o fenomenologii.
- d) Dzielimy uczniów na 4 grupy. Każda ma do dyspozycji swój kolor pisaka i ma znaleźć odpowiedź na pytanie kluczowe. Grupa ma 15 minut na poszukiwanie

odpowiedzi na danej stacji i krótkie opisanie jej na arkuszu. Potem następuje zmiana – grupa przechodzi do następnej stacji, zostawia swoje wnioski na arkuszu, na którym pisała już poprzednia grupa. Po przejściu przez wszystkie stacje kończymy i każda grupa prezentuje wszystkie zapisane wnioski, dodając własne podsumowanie.

- e) Przechodzimy do ocen koleżeńskich, odnotowujemy je w dzienniku.
- f) Sprawdzamy, czy pojawiło się już „zielone światło” (dla OK). Jeżeli tak, prosimy o podsumowanie i syntetyczne wnioski. Jeśli nie – prowadzimy w tym celu rozmowę nauczającą, tak by uzyskać odpowiedź na pytanie kluczowe.

Komentarz metodyczny

Zajęcia zostały przygotowane zgodnie z założeniami konstruktywizmu (patrz: program s. 2-3 i bibliografia). Działania opierały się na pracy w grupach. Warto tak ustalić grupy, by uczniowie z SPE byli w każdej. Należy przygotować się na nietypowe i pozawerbalne prezentacje. Nauczyciel musi pełnić rolę kontrolera zachowań i reagować na bieżąco. Podczas zajęć nauczyciel modyfikuje ćwiczenia, zadania i polecenia tak, by były one wykonywane także przez uczniów o niższym potencjale. Dla uczniów zdolnych są proponowane zadania trudniejsze. Uczniowie z SPE powinni być wspierani według indywidualnych zaleceń. Nie tworzymy z nich osobnej grupy, ale dostosowujemy zadanie do ich możliwości. Uczniowie ci otrzymują pomoc w czytaniu poleceń i treści zadań, dokładną analizę treści i utwierdzenie się, że uczeń rozumie, wydawanie krótkich i konkretnych poleceń, wydłużenie czasu na pracę z tekstem i wykonanie prac pisemnych, sprawdzanie stopnia zrozumienia tekstu i poleceń, zapis trudnych, nowych terminów na tablicy, zwracanie uwagi uczniom na poprawność zapisów oraz ćwiczenia utrwalające, pomoc w wykonywaniu rysunków, schematów. Zastosowanie zasady OK wymusza ocenianie w tym stylu, zwłaszcza jeśli czynności są dość proste. Ogromne znaczenie ma tutaj ocena koleżeńska i samoocena.